

SEKUNDA

Sekunda ir intervāls, kura virsotne attiecībā pret pamatni ir otrā pakāpe.

To apzīmē ar ciparu "2". Mūzikā sastopamas lielas sekundas - **12** un mazas sekundas - **m2**.

Lielā sekundā ir viens tonis (viens klavieru taustiņš starpā) un tā skan griezīgi un asi.

Mazā sekundā ir pus tonis (divi klavieru taustiņi blakus) un tā skan nepatīkami asi un griezīgi.

DO

12 12 m2 12 12 12 m2

1 tonis 1 tonis pustonis 1 tonis 1 tonis 1 tonis pustonis

la

12 m2 12 12 m2 12 12

1 tonis pustonis 1 tonis 1 tonis pustonis 1 tonis 1 tonis

a) Raksti **12** no dotajām skaņām uz augšu.

b) Raksti **m2** no dotajām skaņām uz augšu.

c) Raksti **12** no dotajām skaņām uz leju.

d) Raksti **m2** no dotajām skaņām uz leju.

TERCA

Terca ir intervāls, kura virsotne attiecībā pret pamatni ir trešā pakāpe.

To apzīmē ar ciparu "3". Mūzikā sastopamas lielas tercās - l3 un mazas tercās - m3.

Lielā tercā ir divi veseli toņi vai četri pustoņi (trīs klavieru taustiņi starpā) un tā skan gaiši un priecīgi.

Mazā tercā ir pusotra toņa vai trīs pustoņi (divi klavieru taustiņi starpā), tā skan bēdīgi un maigi.

Dziesmiņa par tercām

Lie - lās ter - cas dan - cot gā - ja, ma - zās lī - dzi gro - zi - jās.

Tā un ši - tā, tā un ši - tā. Ma - zās lī - dzi gro - zi - jās.

DO

l3 m3 m3 l3 l3 m3 m3

2 toņi 1,5 toņi 1,5 toņi 2 toņi 2 toņi 1,5 toņi 1,5 toņi

la

m3 m3 l3 m3 m3 l3 l3

1,5 toņi 1,5 toņi 2 toņi 1,5 toņi 1,5 toņi 2 toņi 2 toņi

a) Raksti **l3** no dotajām skaņām uz augšu

b) Raksti **m3** no dotajām skaņām uz augšu

c) Raksti **l3** no dotajām skaņām uz leju

d) Raksti **m3** no dotajām skaņām uz leju

Visi ciema suņi rēja

Spēlē un dziedī tautasdziesmu, nosaki sekundas.

vi - si cie - ma su - ņi rē - ja, kad es jū - dzu ku - me - liņ;

2. Sēd' iekšā(i), man' māsiņa, 3. Es kumeļu noturēšu 4. Ar abām(i) rociņām(i), 5. Teci viegli, kumeliņ(i),
Lai rej suņi, nebaidies(i). Ar abām(i) rociņām(i). Ar tām siksnu grožiņām(i). Nerībini kamaniņas.

Maza biju neredzēju

Spēlē un dziedī tautasdziesmu, nosaki sekundas.

1. Ma - zabi ju, ne re dzē ju, kadno mi ra tēvs, mā - miņ' nuuz gā ju ga nī da ma, kurgu lē ja tēvs, māmiņ

2. Baltā smilšu kalniņā(i), Zem zaļām(i) velēnām. Celies augšā tēvs, māmiņa, Es pacelšu velēniņ'.	3. Es tev teikšu raudādama, Ko man dara sveša māt'. Sveša māte mani sūta Pie ābeles rīkšu griezt.	4. Pie ābeles piestājos(i), Kā pie savas māmuliņ's. Birst ābelei balti ziedi, Birst man gaužas asariņ's.

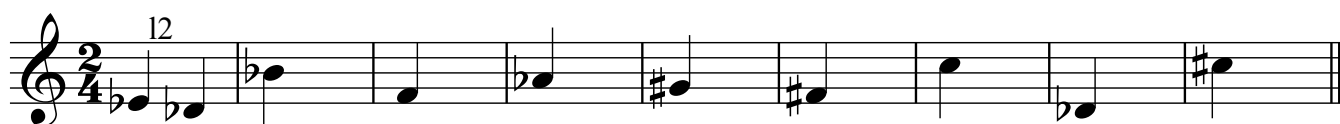
1. Spēlē sekundas, klausies kā tās skan un pieraksti to nosaukumus.

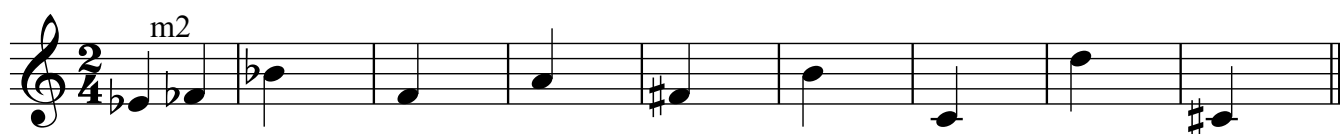
2. Raksti no dotajām skaņām **m2** uz leju.

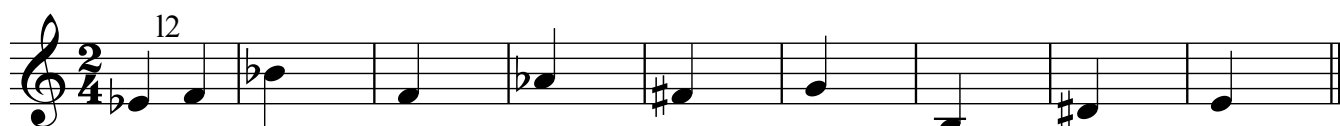
3. Raksti no dotajām skaņām **l2** uz leju.

4. Raksti no dotajām skaņām **m2** uz augšu.

5. Raksti no dotajām skaņām **l2** uz augšu.

Zvirbuli, zvirbuli

Spēlē un dziedī tautasdziesmu, nosaki tercās.

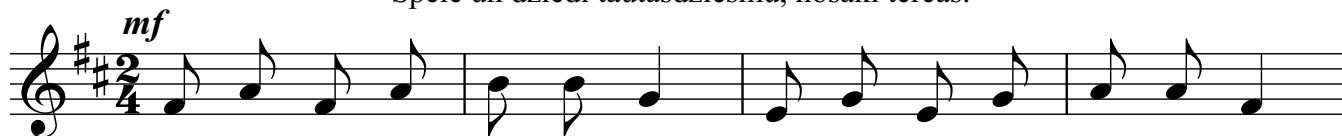

1. Zvir-bu- li, zvir bu- li, kad ņem-si sie- vu? Ai, ai, džam, džam, kad ņem-si sie- vu?

2. Rudenī, rudenī, 3. Zvirbulim sanāca 4. Pūcīte atnāca 5. Zvirbulis paņēma 6. Pūcīte nomina 7. Zvirbulis aizveda
Ap miežu laiku. visādi viesi. neaicināta. pūcīti dancot. zvirbulim kāju. Pūcīt un tiesu.
8. Pūcītei piesprieda 9. Kam nāca kāzās
piecpadsmīt gadu. neaicināta.

Es uzkāpu kalniņā

Spēlē un dziedī tautasdziesmu, nosaki tercās.

1. Es uz - kā - pu kal - ni - ņā, pa - šā kal - na ga - li - ņā.

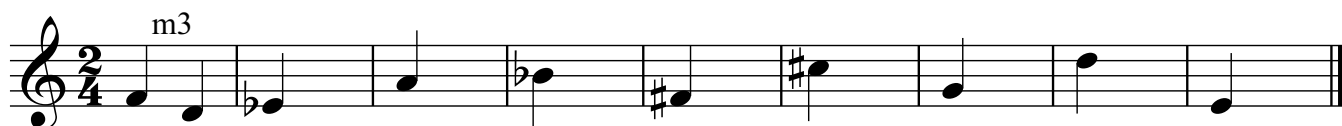

- Es uz - kā - pu kal - ni - ņā, pa - šā kal - na ga - li - ņā.
2. Dzirdēj' ļaudis runājot, 4. Redz, kur puiši lūkojās, 6. Iesim abi pastaigāt,
Ka es veca palikšot. Kas pēc manis ilgojās. Mīļus vārdus parunāt.
3. Kas tad es par meitu būt' 5. Sirsniņ, cālīt, čabulīt, 7. Mīļus vārdus parunāt,
Ka es vīra nedabūt. Manu zelta grabulīt. Savā vietā tev' atstāt.

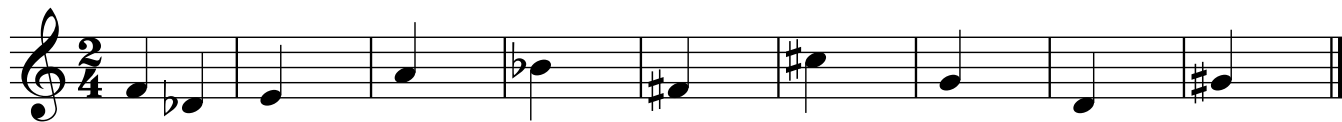
1. Spēlē tercās, klausies kā tā skan un pieraksti to nosaukumus.

2. Raksti no dotajām skaņām m3 uz leju.

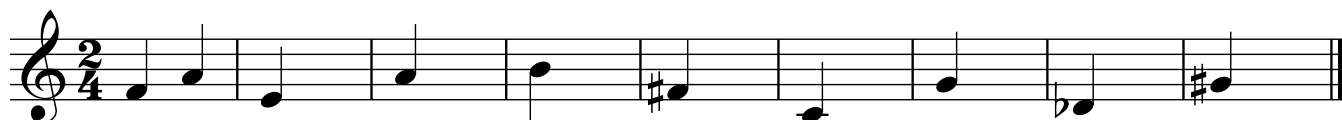
3. Raksti no dotajām skaņām I3 uz leju.

4. Raksti no dotajām skaņām m3 uz augšu.

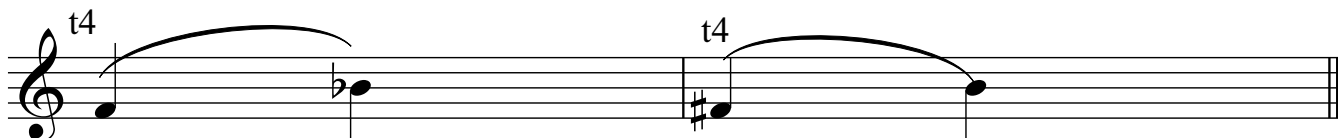
5. Raksti no dotajām skaņām I3 uz augšu.

KVARTA

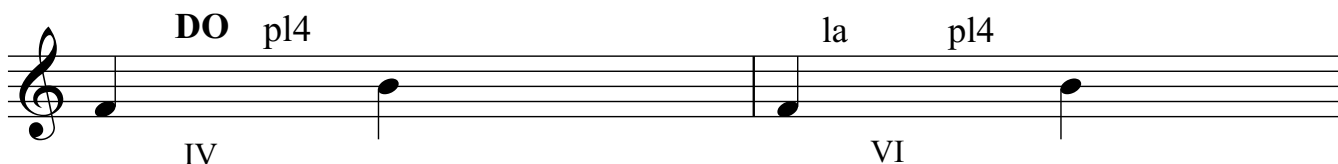
Kvarta ir intervāls, kura virsotne attiecībā pret pamatni ir ceturtnā pakāpē. Kvartu apzīmē ar ciparu "4". Kvartu, kurā ietilpst 5 pustoņi vai divarpus toņi sauc par tīru kvartu un to apzīmē - **t4**. Tīra kvarta parasti veidojas starp diviem baltajiem klavieru taustiņiem vai diviem melnajiem klavieru taustiņiem, izņemot: skatīt nošu piem.

IEGAUMĒ !!!

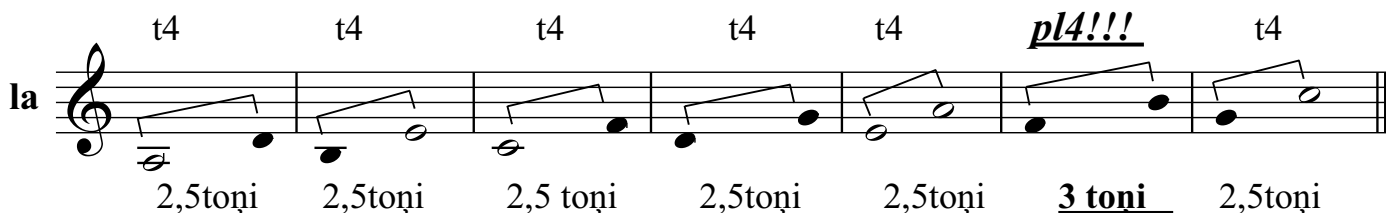
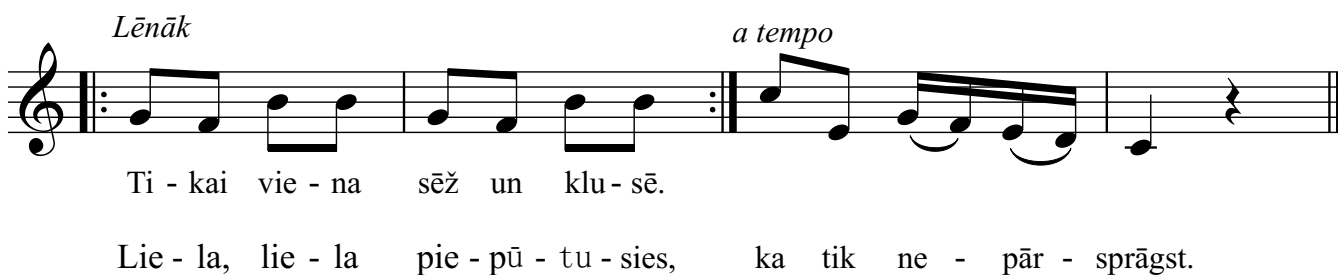
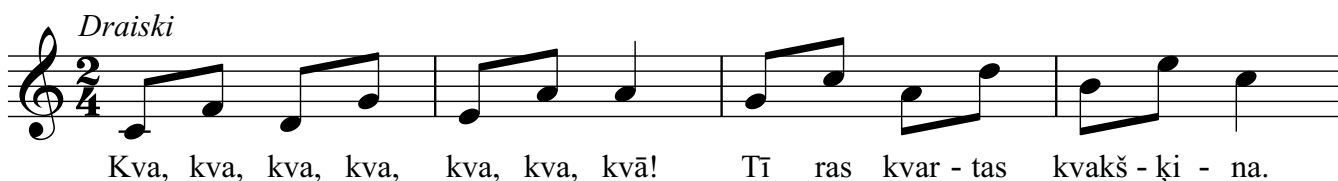

Mažorā uz visām pakāpēm ir tīras kvartas, izņemot IV pakāpi, uz kuras veidojas palielināta kvarta un to apzīmē - pl4

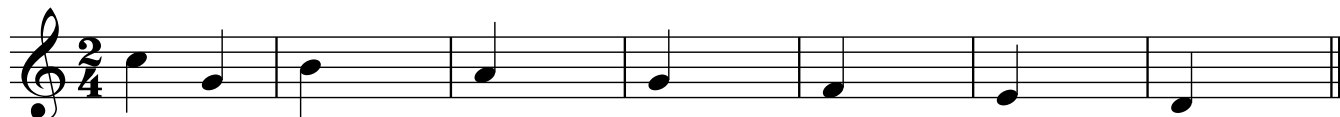
Dabīgajā minorā uz visām pakāpēm ir tīras kvartas izņemot VI pakāpi, uz kuras veidojas palielināt kvarta.

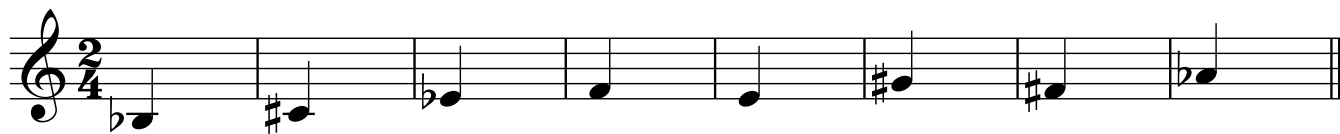
Kva-kva kvartas

1. Raksti tīras kvartas uz leju. Ievēro ritmu.

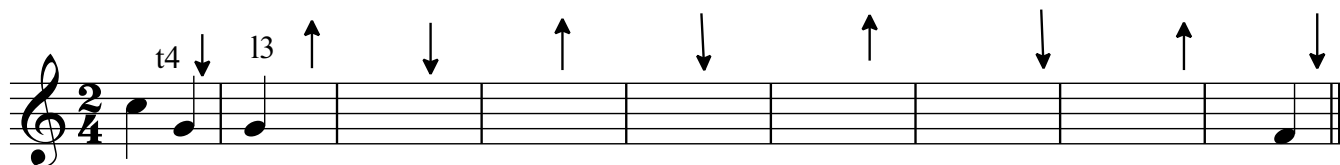
2. Raksti tīras kvartas uz augšu. Ievēro ritmu.

3. Raksti tīras kvartas uz leju. Ievēro ritmu

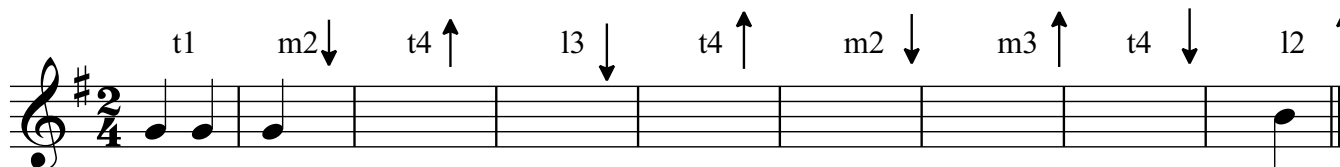
4. Raksti intervālu zigzagu. Ievēro ritmu

5. Nosaki intervālus

6. Raksti intervālu zigzagu Sol mažorā

7. Nosaki intervālus

KVINTA

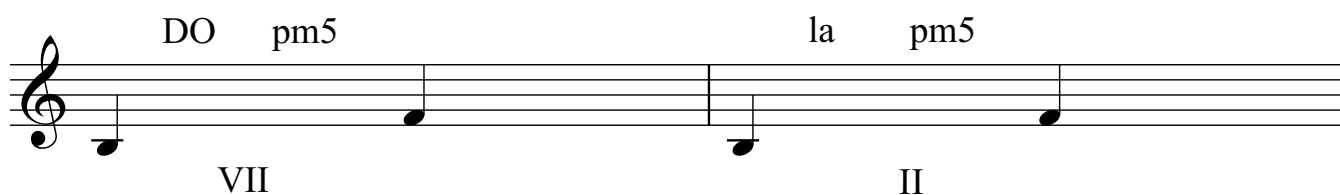
Kvinta ir intervāls, kura virsotne attiecībā pret pamatni ir piektā pakāpe. Kvintu apzīmē ar ciparu "5". Kvintu, kurā ietilpst 7 pustoņi vai trīsarpus toņi sauc par tīru kvintu un to apzīmē - t5. Tīra kvinta veidojas starp diviem baltajiem klavieru taustiņiem vai diviem melnajiem klavieru taustiņiem, izņemot: skatīt nošu piem.

IEGAUMĒ!

Mažorā uz visām pakāpēm ir tīras kvintas, izņemot VII pakāpi, uz kuras veidojas pamazināta kvinta un to apzīmē - pm5

Minorā uz visām pakāpēm ir tīras kvintas, izņemot II pakāpi, uz kuras veidojas pamazinātā kvinta un to apzīmē - pm5

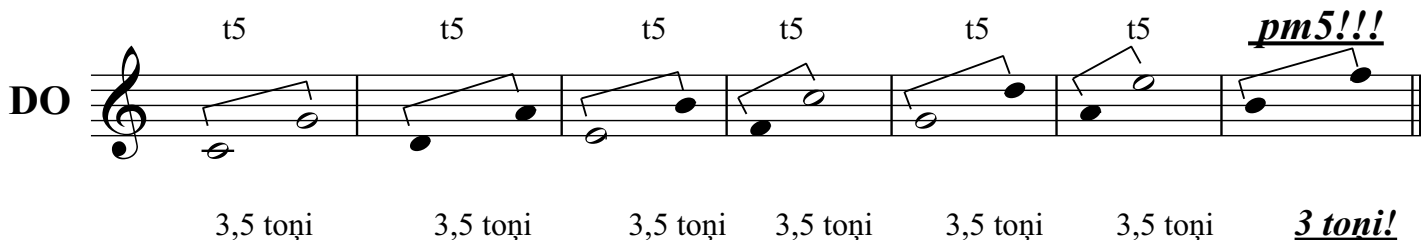
Kvintas bēdas

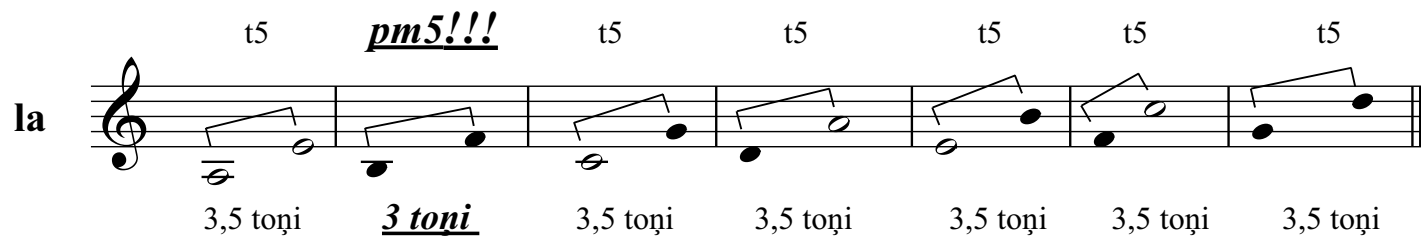
1. Bal - tām pū - kām snie - gi snieg, bal - tas, tī - ras kvin - tas vien!

Ti - kai vie - na āt - ri skrē - ja, āt - ri skrē - ja, ne - var at - rast vairs.
pu - si to - ņa pa - zau - dē - ja, pa - zau - dē - ja,

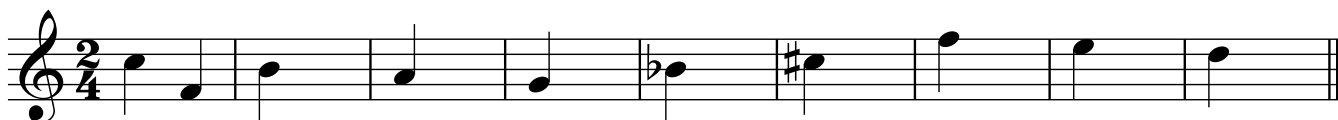

3,5 toņi   3,5 toņi   3,5 toņi   3,5 toņi   3,5 toņi   3,5 toņi   3 toņi!

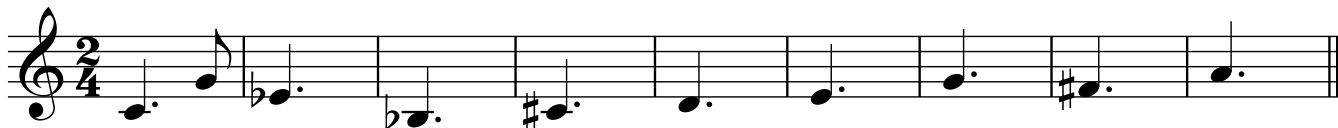

3,5 toņi   3 toņi   3,5 toņi   3,5 toņi   3,5 toņi   3,5 toņi   3,5 toņi

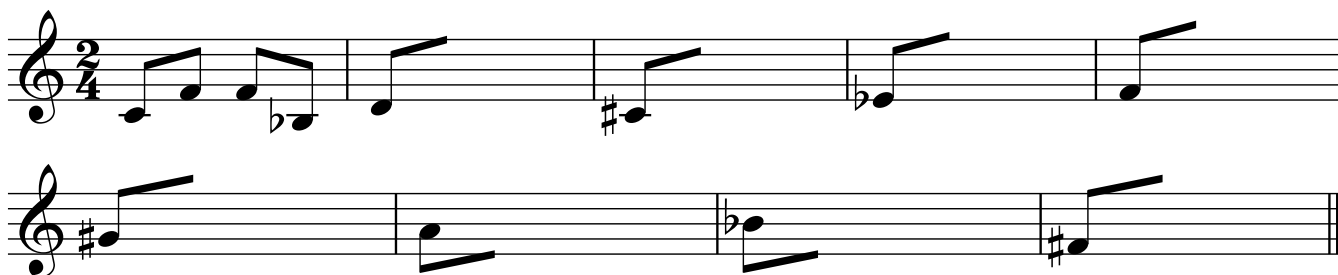
1. Raksti tīras kvintās uz leju. Ievēro ritmu!

2. Raksti tīras kvintās uz augšu. Ievēro ritmu!

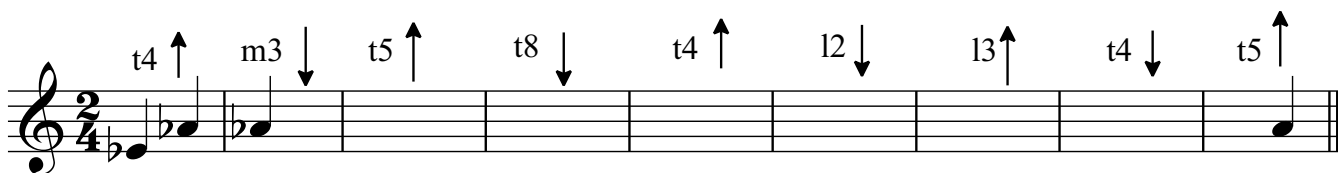
3. Raksti tīras kvartās uz augšu, tīras kvintās uz leju. Ievēro ritmu!

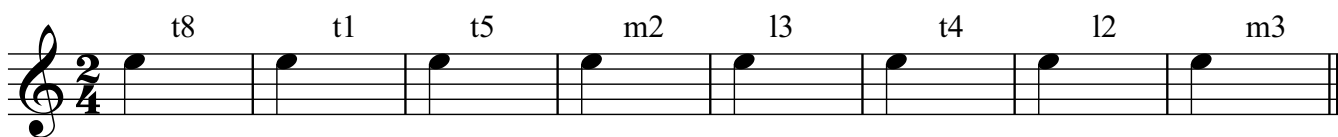
4. Nosaki intervālus

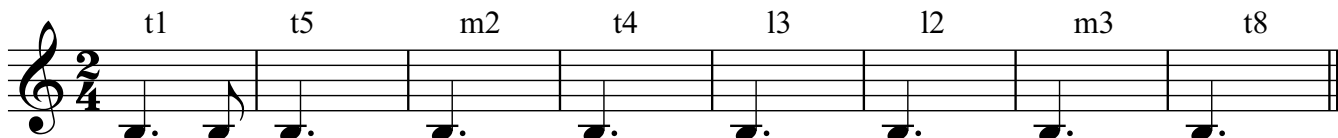
5. Raksti intervālu zigzagu

6. Raksti no dotās skaņas intervālus uz leju, ievēro ritmu

7. Raksti no dotās skaņas intervālus uz augšu, ievēro ritmu

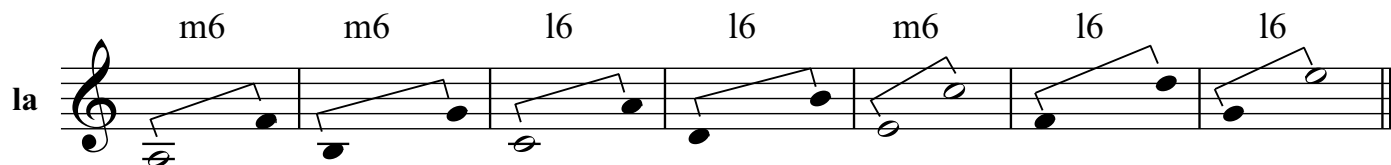
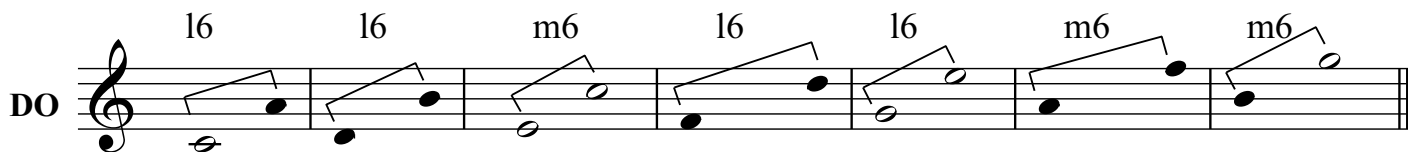

SEKSTA

Seksta ir intervāls, kura virsotne attiecībā pret pamatni ir sestā pakāpe.

To apzīmē ar ciparu "6". Mūzikā sastopamas lielas sekstas - 16 un mazas sekstas m6.

Liela sekstā ir 4,5 toņi vai 9 pustoņi. Mazā sekstā ir 4 toņi vai 8 pustoņi.

1. Raksti 16 no dotajām skaņām uz augšu.

2. Raksti m6 no dotajām skaņām uz augšu.

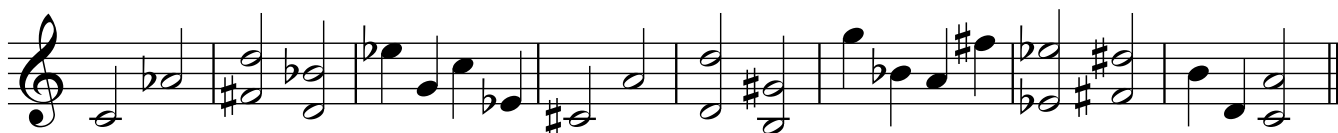
3. Raksti 16 no dotajām skaņām uz leju.

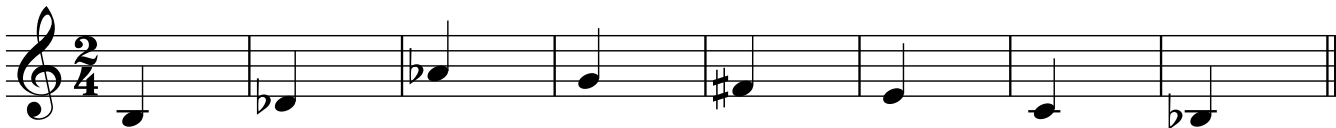
4. Raksti m6 no dotajām skaņām uz leju.

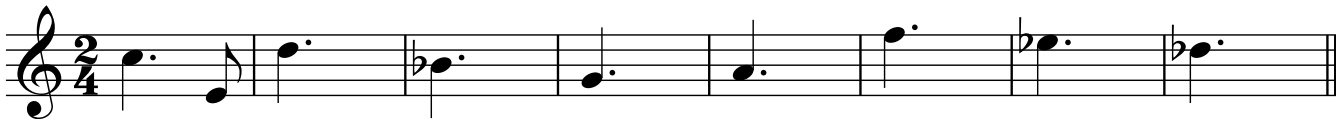
5. Nosaki sekstas.

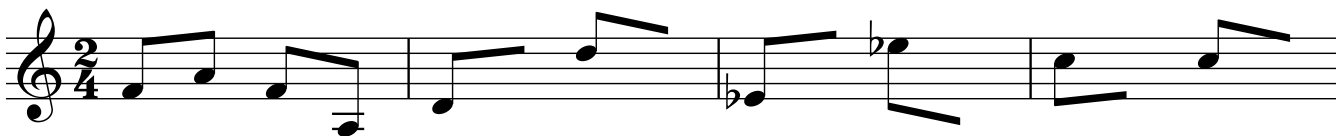
6. Raksti lielas sekstas no dotajām skaņām uz augšu.

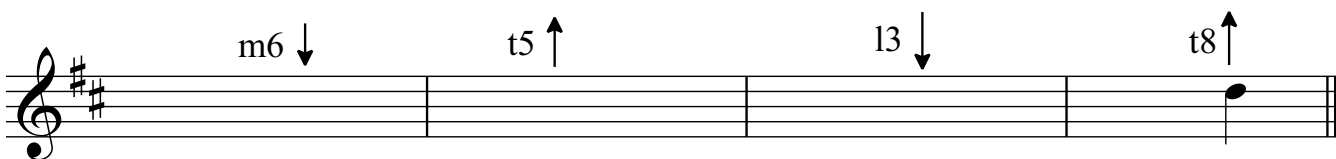
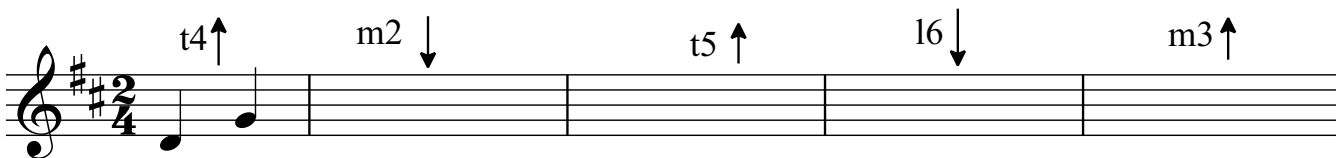
7. Raksti mazas sekstas no dotajām skaņām uz leju, ievēro ritmu.

8. Raksti lielas tercās uz augšu, mazas sekstas uz leju no vienas skaņas.

9. Raksti intervālu zigzagu Re mažorā. Ievēro ritmu.

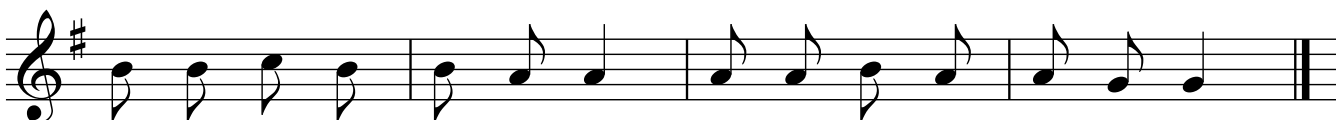
Adat bērni, ko adat

10. Nosaki intervālus melodijai, iemācies dziedāt un spēlēt.

Latviešu tautas rotaļa

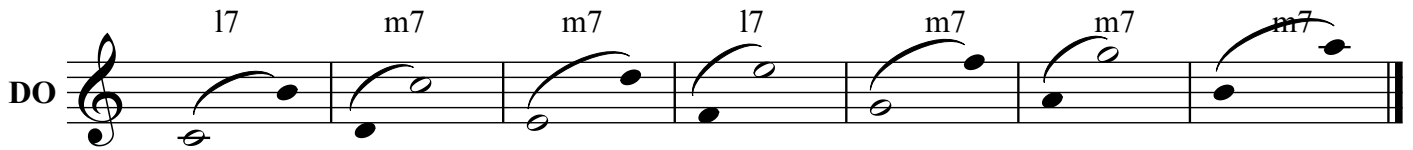
1. A - dat, bēr - ni, ko a - da - ti, a - dat, bēr - ni, ko a - da - ti,
 2. Vil - kam kā - jas no - sa - lu - šas, vil - kam kā - jas no - sa - lu - šas,

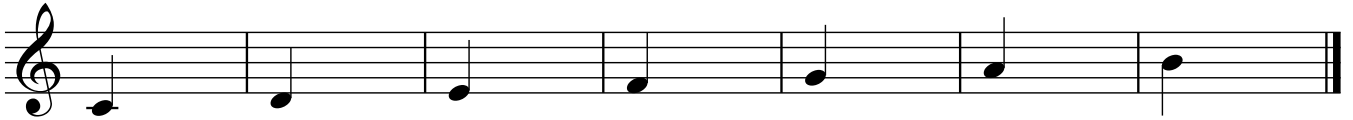
vil - kam ze - ķes no - a - diet, vil - kam ze - ķes no - a - diet.
 pur - vus, me - žus bra - dā - jot, pur - vus, me - žus bra - dā - jot.

SEPTIMA

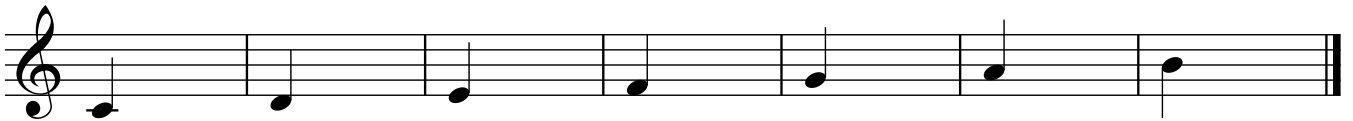
Septima ir intervāls, kura virsotne attiecībā pret pamatni ir septītā pakāpe. To apzīmē ar ciparu "7". Mūzikā sastopamas lielas septimas - 17 un mazas septimas - m7. Mazā septimā ir 5 toņi, bet lielā septimā 5,5 toņi.

1. Raksti mazas septimas no dotajām skaņām uz augšu.

2. Raksti lielas septimas no dotās skaņas uz augšu.

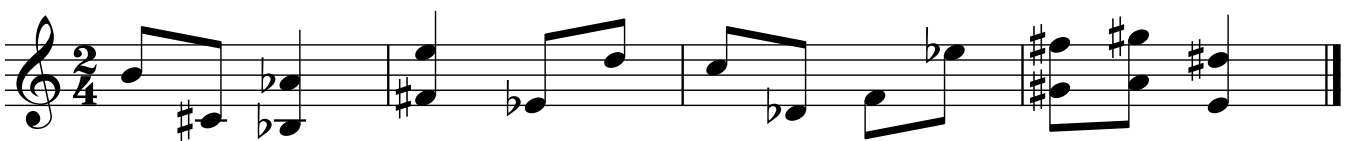
3. Raksti mazas septimas no dotajām skaņām uz leju.

4. Raksti lielas septimas no dotajām skaņām uz leju.

5. Nosaki septimas

6. Nosaki sekstas un septimas

7. Raksti intervālu zigzagu Sib mažorā. Ievēro ritmu.

Musical notation for exercise 7, Sib minor scale zigzag intervals. The exercise is written in 2/4 time and Sib minor (two flats). The first staff shows intervals: m7 (up), m6 (down), m3 (up), t5 (down), and 17 (up). The second staff shows intervals: 16 (down), 12 (up), m7 (down), and m6 (up).

8. Raksti intervālus uz leju no skaņas "si" ievēro ritmu.

Musical notation for exercise 8, descending intervals from 'si'. The exercise is written in 2/4 time and Sib minor. The first staff shows intervals: t8, 17, m7, 16, and m6. The second staff shows intervals: t5, t4, 13, m3, 12, and m2.

9. Raksti intervālus uz augšu no skaņas "fa" ievēro ritmu.

Musical notation for exercise 9, ascending intervals from 'fa'. The exercise is written in 2/4 time and Sib minor. The first staff shows intervals: t8, 17, m7, 16, and m6. The second staff shows intervals: t5, t4, 13, m3, 12, and m2.

10. Nosaki melodijai intervālus.

Musical notation for exercise 10, identifying intervals in a melody. The exercise is written in 3/4 time and Sib minor. The melody consists of eighth and quarter notes with various accidentals.

11. Raksti intervālu zigzagu mi minorā, ievēro ritmu.

Musical notation for exercise 11, mi minor scale zigzag intervals. The exercise is written in 3/4 time and mi minor (three sharps). The first staff shows intervals: m6 (up), m2 (down), m7 (up), t4 (down), and 13 (up). The second staff shows intervals: 17 (down), m3 (up), t5 (down), and 13 (up).

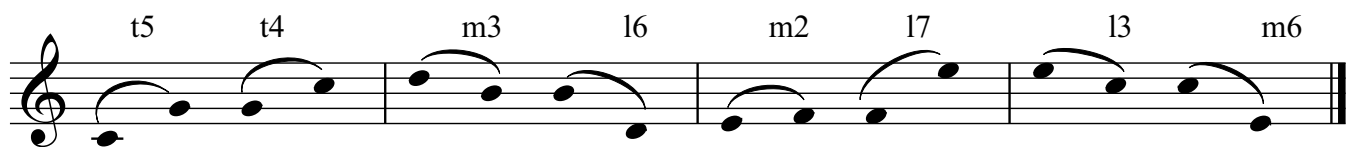
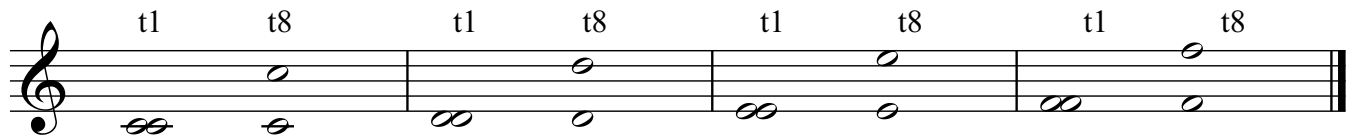
PRĪMA un OKTĀVA

Divas vienāda augstuma skaņas izveido unisonu, tas ir intervāls tīra prīma, kuru apzīmē - t1.
Tīrai prīmai pamatne un virsotne ir viena un tā pati skaņa. Ja vienāda augstuma skaņas apvērš,
tad no tīras prīmas iegūst tīru oktāvu, kuru apzīmē - t8.

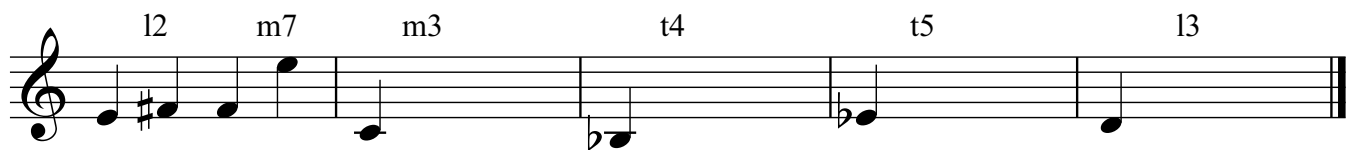
Tīrai prīmai toņu skaits ir = 0, bet tīrai oktāvai toņu skaits = 6.

Apvērst intervālu nozīmē - pamatni pārveidot par virsotni, bet virsotni par pamatni.

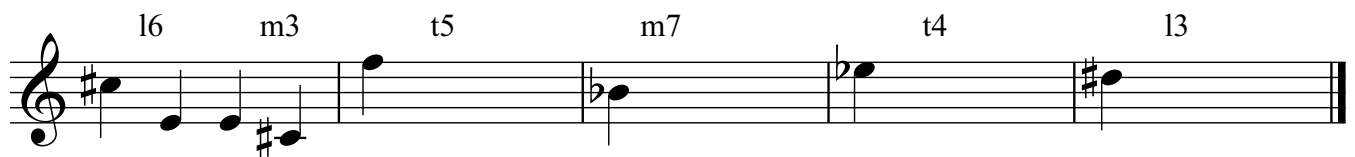
Apvēršot tīrus intervālus iegūst tīrus, bet apvēršot lielus- iegūst mazus intervālus.

1. No dotajām skaņām veido intervālus, apvērš tos un nosauc .

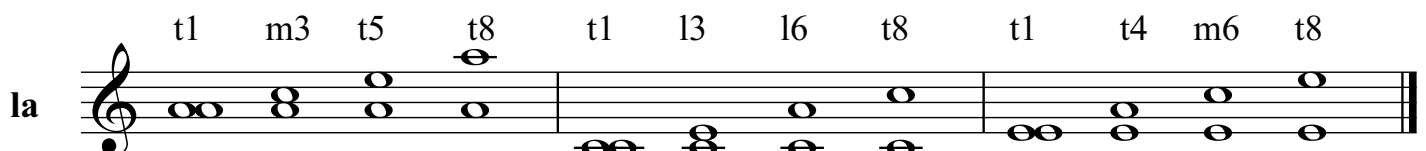
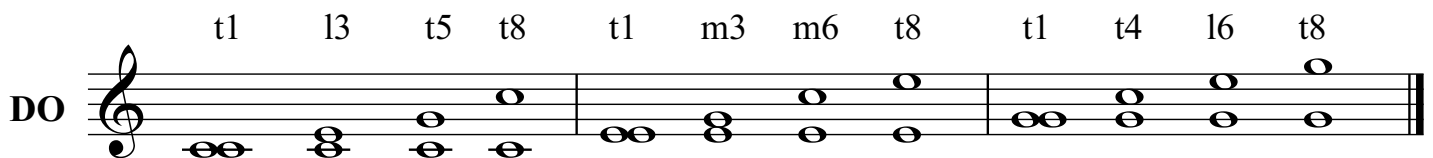

2. No dotajām skaņām veido intervālus, apvērš tos un nosauc.

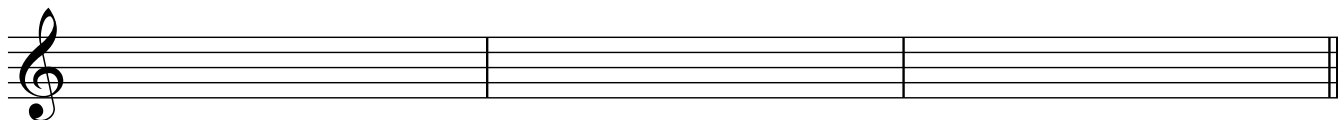

IEGAUMĒ!!!

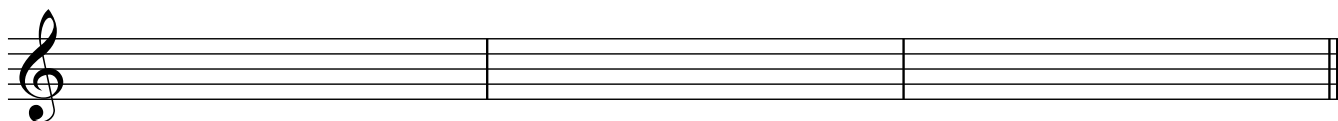
Intervālus, kuri sastāv tikai no noturīgajām pakāpēm sauc par noturīgajiem intervāliem.

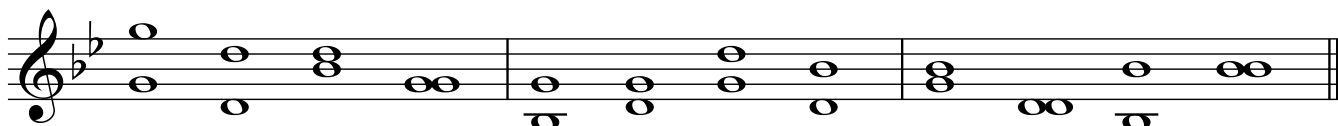
3. Raksti noturīgos intervālus Fa mažorā.

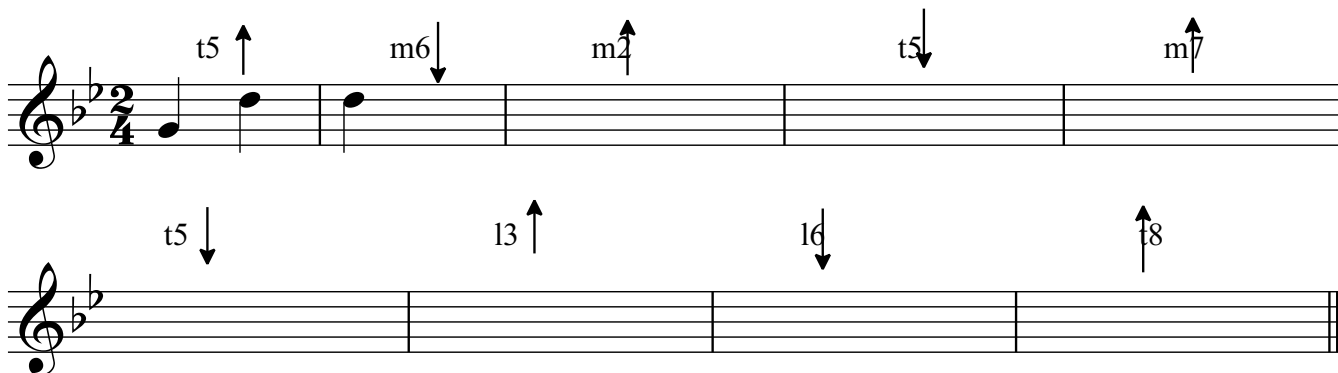
4. Raksti noturīgos intervālus mi minorā.

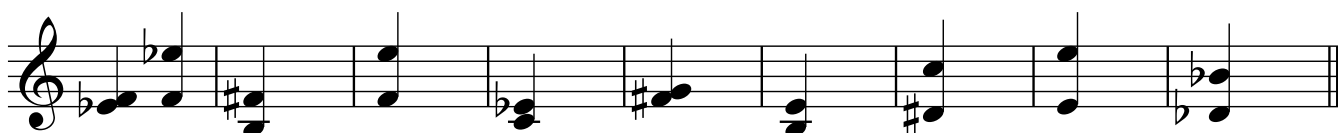
5. Nosaki tonalitāti un noturīgos intervālus.

6. Raksti intervālu zigzagu sol minorā.

7. Nosaki intervālu, apvērs un nosaki to.

INTERVĀLU ATRISINĀŠANA

Intervālu liela sekunda - 12 uz IV pakāpes un maza septima m7 uz V pakāpes mažorā un minorā atrisina 2 veidos.

IEGAUMĒ!!!

